Ελληνική Οικονομική Ιστορία 1830-1940

Πάνος Σαραγηνός

1600–1800

1601: Εγκατάσταση Πατριαρχείου στο Φανάρι της Κωνσταντινούπολης
1709: Αναχωρούν φαναριώτες βοεβόδες για Μολδαβία
1740: Χρήση πρώτου γαλλικού εμπορίου.
1774: Συνθήκη Κιουτσούκ Καϊναρτζή
1780 άνοιγμα Μαύρης Θάλασσας
κυριαρχία ξένων εμπόρων
λεηλασία ξένων εμπόρων της διαφωτισμένης
δεσποτείας και συμμαχία της Ευρώπης
1750: ανοικοδόμηση των βορείων.

Μάθημα 1ο

Χρονολόγιο

1800 - 1850

1843: ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1832: Απελευθέρωση Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας
1833: Εθναγιόν δραχμής 8-2-1833
1842: Τσαπεζογραμμάτια από Ε.Τ.Ε
4-4-1848: 1η αναβιωτική κυκλοφορία της δραχμής
1846: Πρώτο νομισματουργείο βαλκανικού στην Αθήνα (Στέφανος εκπαιδευμένος στη Βιέννη)
1850: Γαλλία εφεύρει η εκτροχιά (επιφορή μεταβιβάσεων)
1844: 1ο Μεταλλουργείο αναμοιώτο από τον Ι. Ράλλη στον Πειραιά.
1850: 5 Εργοστάσια Μεταλλουργείας
1845: Διαρκά το 1/3 των εξαγωγών
1834: Πρωτεύουσα της Ελλάδας η Αθήνα.

1850 - 1900

1860: Αρχή Εκβιομηχάνισης
1862: Ένωση του Ιονίου
1884: Καθιέρωση των Ενιαίων χρόνων
1850: Κωνσ. <<η Μεγάλη Ιδέα>>
1881: Απελευθέρωση Θεσσαλίας
1864: >> Επτανήσων
1865: Λατινική Νομισματική Ένωση (προοδευτική της Ελλάδας το 1868 και οριστική το 1882 νέα δραχμή = 1,12 πρώτες)
1869: 2η αναγκαστική κυκλοφορία της δρχ.
1877: 3η >> >> >>

(4)

20/9/1885: οριστική αναχαστική συγχώρηση της δρ.
1873: Παυρεντίνα
1860: Τριακοντική περίοδος. Η Πάτρα είχε ένα μόνο ατμοκίνητο εργοστάσιο.
1878: Δημιουργία της Βουλγαρίας
1893: Χαρίλαος Τρικούπης ανεστηχώς επτωχεύσε (Δεκέμβριος) ΠΤΩΧΕΥΣΗ.
Χρυσός χρέος = 212% του ΑΕΠ.
1880: Τρικούπης κατορθώνει το όριο της δεκαετίας όρος αροτριωτών κτημάτων.
1900-1990
1913: Απελευθέρωση Μακεδονίας-Ηπείρου-Κρήτης-Νησιών
1920: >> Θράκης
1903-1919 } Ανατίμηση της δραχμής
1928-1932 }
1917: Είσοδος της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (1914-1917)
1922 Διχοτόμηση της δραχμής
1925 Πλαφόν
1927 Ιδρύεται ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1928: Γένοβα κανόνας χρυσού
1931: Αγγλία εγκαταλείπει τον κανόνα του χρυσού
1932: Ελλάδα εγκαταλείπει τον κανόνα του χρυσού. Καθιέρωση αναχαστικής κυκλοφορίας της δραχμής
1928-1932: Κυβέρνηση Βενιζέλου.

Μάθημα 2ο

α) Εμπνική περίπτωση

i) Η Ελλάδα βρίσκ. μεταξύ ανατολής – δύσης
βαλκάνια – Μεσόγειος
Μεταχειρισμένος της Ελλάδας από Οθωμανική αυτοκρατορία (κομμάτι) σε λατινό καθεστώς

ii) Φαναριώτες (όχι Έλληνες όχι Γραικοί κατάγ. από Πόντο – Αιβ – Βουλγ. – Μολδαβία – Βλαχία – Χίο)
Κοινό στοιχείο τους ορθοδοξία – Ελληνική παιδεία
Είχαν μεγάλη εμπειρία και είχαν εξειδίκευση στην οθωμανική διοίκηση
Εγκαταστάθηκαν Οικουμ. Πατριαρχείο (1601) στο Φανάρι στην Κων/πολη.

iii) Φαναριώτες εντάσσονται σε πολιτικούς οίκους βεζυρίδες – παδάδες
Διερμηνείς (δραγουμάνοι) Υψηλής Πύλης
δ → στόμα, στράτα

Από αρχές 18ου αιώνα αναλαμβάνουν ηγεμονίες
Βλαχίας – Μολδαβίας
Εξελίχθηκαν το Πατριαρχείο

iv) Η άλωση Κων/πολης Μωάμεθ χρίζει Γεννάδιο Σχολάριο Πατριάρχη και αρχηγό του Γένους.
Πατρ. Κων/πεως εφέρει → Πατρ. Ιεροσολύμων Αλεξ. και Αντιοχείας μέχρι τέλος 18ου αιώνα Ιεροσολύμων
Πατριαρχείο έχει δικαστικές δικαιοδοσίες σε θέματα περιουσιακά, γαμήλιων και δημιουργούνται σε Κων/πολη και επαρχίες δηλ αστικών διαφορών
Έτσι δημιουργήθηκαν οι «προίκοιτες του γένους»

όπου συμμετείχαν οι Γέροντες, Φαναριώτες και οι ηγέτες των συντεχνιών της Πόλης.
Αυτοί αναγόρευαν Πατριάρχες και είχαν διαχείριση των πόρων της Εκκλησίας.

γ) 1714 έως μέσα 19ου αιώνα εκχωρείται το πατριαρχικό αξίωμα ως ισόβια εξαγορά εκβιάζοντας συνταγικών εισφορών.
Αξίωμα Πατριάρχη εμπορία → Εμπ. κοσμ. Χριστ. Μωαμεθ
Διανεμόν Πατριάρχη και εξαρτήν του
Κύριοι ~~εξ~~ εξέχτες του Πατριαρχείου Φαναριώτες

vi) Ενοικίαση χώρων
Από μέσα 17ου αιώνα οι χώροι ενοικιάζονται με πηγαιτριαρχ. Η εμπ. της πόλης έβλεπαν τους χώρους
Η κοινότητα χαρακτηρίζεται με εμπορικό πνεύμα
Εισπράκτορες χώρων — ενοικιαστές αξιόμη και χριστιανοί συμμετείχαν.

vii) Προνόμιες οδούδες διαφ. από εθνικ. φυτ. η ένα εγκτούσαν για τους χώρους
Αντίπαλες μάτριες.

viii) Προστασία από βία προσωπ. αξιώματοι τους δραματωνούς. (Προστασία και χώρους).

ΜΑΘΗΜΑ 3

(7)

Διαφάνεια 3

Δραχμή

i) Στέφανος Νομισμάτα Φεβρουάριος 1833 – Μάρτιος 1998.
Σταθερή η ανταλλαγή μόνο 1903–1919
1928–1932
1953–1974

Έλληνες μπορεί επισκεφτούν στο νομισμα
Μεταφορά δαπάνη χρυσές λίρες
Επενδύσεις σε χρ. ακίνητα
Εξαγωγή σε άλλες χώρες

ii)

Μεσογειακά ισοτιμίαν δρχ — ξένων νομισμάτων
α) Δεν υπαγορεύτηκαν κάθετος εκτίμησης
β) Φθορμένα ξένα νομίσματα όπως το γερμανικό εικοσάρι (δουκάτα, τουρκικά λίρα κ.α.)

Το β) είχε σαν αποτέλεσμα την υπερτίμηση του ξένου νομίσματος, εξαφάνιση δρχ ήδη συναλλαγές με τα ξένα νομίσματα.
(Είχαν τις ακριβές δρχ. που είχαν μεγάλη στερ. αξία).

Υπήρχαν 2 νομίσματα → Δραχμή
→ Ξένα συναλλαγής διεθνών αντιλήψεων που είναι χρυσός – συναλλαγή.

Αυτό αποτέλεσε αντιμέτωπο κεφαλαιοκρατικής δραστηριότητας

iii) 1842 → εμβατικό προνόμιο στην ΕΤΕ

ΕΤΕ εφαρμόζανε ομοιόμορφα νομίσματα με τα τραπεζογραμμάτιά της.

Τραπεζογραμμάτια δεν αντιπροσώπευαν την αξία ενός μεταλλικού νομίσματος και η τιμή τους εξαρτιόταν με την τιμή του μετάλλου.

ΕΤΕ εφαρμόζανε τραπεζογραμμάτια με εμπιστοσύνη νομίσματος

Άρα για αγορά ~~νομισμάτων~~ συναλλάγματος και χρυσού υποτιμούσαν τα τραπεζογραμμάτια με υποτίμηση των νομισμάτων που εφαρμοζόταν.

1847 κρίση στην Ευρώπη
Μείωση ζήτησης εμπορικών προϊόντων (σταμάτα)
Αύξηση εισαγωγής σιτηρών
Κύμα μετατροπής της ΕΤΕ σε νομίσματα και εξαγωγή
επιβολή αναγκαστικής κυκλοφορίας στις 4-4-1848 που διήρκησε 8 μήνες 12 μέρες

v) Λατινική Νομισματική Ένωση (1865)
Γαλλία - Βέλγιο - Ιταλία - Ελβετία
Κοινό νόμισμα ίδια περιεκτικότητα σε πολύτιμο μέταλλο
διαμ. συμβατό για κάθε κράτος
Στην αρχή διμεταλλικό 1878 μόνο χρυσό
1868 η Ελλάδα → Λατινική Νομισ. Ένωση
Τέθηκε σε εφαρμογή 1882.
Κρητική επανάσταση → εκτύπωση τραπεζογρ. → παύεται
→ λύτρη αναγκαστική κυκλοφορία 1 έτος 2 μήνες 2 μέρες
την 1-1-1868

1877 ⟶ 2όμο αναπόδικού ζητήματος 3ης αναγκαστικής κυκλοφορίας.
Προτίμηση υπέρ του νόμου φυσικού εναγόμενου, καταβάλλεται εξαγωγής παρ' όπου επιβάλλεται φόρος 12% επί της εξαγωγής

Από εκεί και πέρα έχουμε μόνιμα αναγκαστική κυκλοφορία του νομίσματος με εξαιρέσεις 1/1/1885 έως 20/9/1885.

v) ~~1882 Α.Ν.Ε 1 νέα δρχ. = 1,12 π. δρχ.~~

v) 1/1/1882 εφαρμ. ΘΝΣΤ. Α.Ν.Ε 1 νέα δρχ = 1,12 π. δρχ
υποτίμηση 12%
Δυσμενέστερη νομισματική ρευστότητα μόνο παχτωμού εξωτερ. δανείων εκεί αναμορφώνεται της Εθνικής οικον. 1879–1882 μόνο καταναλωτικά.
Γεωργία – ναυτιλία κρίση και παραγωγή
1883–1885 κρίση κτύπησε αγροτ. τομέα – βιομηχανία – κερδοσκοπία χρηματιστήριο.
vi) 1885 αρση αναγκ. κυκλοφορίας παρά της αντιρ. της ΕΤΕ.
Μαζική τότε εφαρμογή τραπεζογραμματίων έναντι μεταλλικού και που το μεταλλικό έφευγε για εξωτερικό
Αναγκαστικό ζήτημα ⟶ αμυμένες δαπάνες ⟶ εξωτερικό δανεισμός επιβάλλει 20/9/1885 την αναγκ. κυκ.

vi) ~~1885 Φάκελα~~
1885–1891 πλήρης υποτίμηση της δρχ
Είναι η εποχή που έχουμε
~~α)~~ α) διόγκωση δανείων
β) Πληρωμές προηγ. τοκοχρεωλυσίων
γ) αγοράζει πολεμικό υλικό καταντά δημόσια επιθέματα
δ) καταδικεύει εφοδιών έξω (Διώρυγα Σιδηρόδρομοι Μόλων – Καλαμάτας, Αργείου – Μεσσηνιακού ⟶

ε) Εισαγωγή επενδ. δανείων.

Η Ελβρού κεφαλαίων συγκράτησε την τιμή του συναλλάγματος το διάστ. 1887–1891 και περιόρισε την κερδοσκοπία.

1892–1896 (Εμπορική φάση του συναλλάγματος)

i) Αναγκ. κυκλ. τραπεζογραμματίων
ii) Χρόνια έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου (σταφιδική κρίση)
iii) Υψηλά τελωνειακά
iv) Οδηγεί 1892–1895 (μεγάλη περδοσκοπία και κακή διαχείριση συναλλάγματος από τις τραπεζικές εποχής
1891 Παύση δανείων στροφή για δανεισμό σε εμπορικές αγορές. Πτώχευση

Κερδοσκοπία οφείλεται στον αιγοπρωτεακό χαρακτ. της αγοράς
Τα δανεία της χώρας δραπαγματευόντουσαν το συναλλαγματικό κεφάλαιο.

Σελ. 10 Διεθνείς οικονομικός έλεγχος (ΔΟΕ)
επέβαλε μείωση του χαρτονομίσματος της ΕΤΕ
αποκατάσταση εμπιστοσύνης στη δρχ.
Αρχές 20ου αιώνα εισροές κεφαλαίων
α) μεσογειακού
β) κουτσοβλαχικού
γ) ξένα κεφάλαια
Ανατίμηση της δρχ. από 1903 και 1912
αγαθά χαμηλού βάρους και της χρυσής λίρας
1903–1910 ανατ. δρχ. κατά 5–62% έναντι χρυσής λίρας.

1910 Τέλος στην αρχ. πληθυσμιακή πληθυσμιακή

Επιτρέπεται ΕΤΕ έκδοση τραπεζογραμματίων → αγορά χρυσού με αυτά → πώληση του χρυσού με ένα μικρό περιθώριο κέρδους.
Αυτό έφερε θετικές επιδράσεις στην οικονομία μέχρι έναρξη Α' παγκοσμίου πολέμου

Σχ.13 α) Κατάρευση διεθνούς εμπορίου
β) σημαντικός πληθωρισμός εξαιτίας της δυνάμεις της Εντέντε } ⇒

⇒ ανοδικές τάσεις στις τιμές των προϊόντων και πρώτων υλών και μεσαία κοινωνική στρώματα

Η δρ. δραχμή προσέφερε σε όλη την περίοδο του πολέμου μεγάλες ποσότητες συναλλάγματος (ναυτιλιακό, εξαγωγικό κυρίως) και είχαμε διατήρηση συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Ιούνιος 1917
Έξοδος Ελλάδας στον Α' παγκόσμιο πόλεμο
Μαζική έκδοση χαρτονομίσματος ένναντι πίστωσης Τραπέζης Αγγλίας 750.000.000 χρυσών δραχμών όχι άμεσα μετατρέψιμες σε μέσα μετά την λήξη του πολέμου

Σχ.14 Για την ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ έκδοση 600.000.000 δρχ. σε χαρτονομίσματα με συγκατάθεση Διεθνούς Οικονομικής Ένωσης (εμπορικών αδιάφορα)

~~1922 Δεκέμβριος~~
~~ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ από τις Μεγάλες Δυνάμεις~~

Το 12/1920 3 Μεγάλες Δυνάμεις επέβαλαν στην Ελλάδα Οικονομικό αποκλεισμό αφαιρώντας αμφίπτυχα τα χαρτονομίσματα που είχαν κυκλοφορήσει.
Συνεχίζεται η έκδοση αμφίπτυχων χαρτονομίσματων μέχρι 2/1922 στο ύψος 4.650.000.000 δρχ.
Και εργάται μεγάλη υποτίμηση δρχ.
Τιμάριθμος ↑
Οι Έλληνες για να διαμαρτύρουν τις αποταμιεύσεις τους καταφεύγουν στην προβλεπόμενη τοποθέτησή τους ΟΙΚΟΛΟΜΗ

ΣΕ.16 ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΔΩ
Μάρτιος 1922
Εσωτερικό ~~αφετ~~ αναγκαστικό δάνειο.
Εθελοντούργα δρχ →
Κόβεται το χαρτονόμισμα στη μέση
Το πρώτο μισό σε κυκλοφορία
Το άλλο μισό μετατράπηκε σε χρεωγράφο εσωτερικού δανείου
Μείωση νομισμ. κυκλοφορίας από 3.100.000.000 δρχ σε 1.550.000.000 δρχ
Η ΕΤΕ υποχρεώνεται να τυπώσει το ποσό ~~ποσό~~ του δανείου σε χαρτονομίσματα και το πιστώνει στο ταμείο.
Παγίως! αντιμετώπιζαν τα χαρτονομίσματα σε ενάμισυ ή εμπορεύματα
Επήγαν μικροαστικά στρώματα και τους αγρότες και όχι ισχυρούς που διέθεταν δυνάμεις.

Σεπτέμβριος του 1922 δαπάνες που ~~προέκυψαν~~ προέκυψαν από 1,5 εκατομ. πρόσφυγες ΔΕΝ ενδόθεν χαρτονομισμάτων
Σειρά 17

Αιτίες προσφύγων
Καταστροφή χωρών αγαθών καταναλωτικών
Επιβάρυνση εμπορικού ισοζυγίου
Εισαγωγή μεγάλων ποσοτήτων αγαθών
~~Μεγάλες~~ μεγάλες δαπάνες για αποκατάσταση προσφύγων
Ενδόθεν χαρτονομισμάτων
επιπτώσεις στις τιμές ↑ και στο ισοζύγιο (εισαγωγές)
Έντονες διακυμάνσεις το 1923 και πιθανότερες στο επόμενο
1924 αναπήγαν δεν λόγω προσφυγικού δανείου

1925 δικτατορία Πάγκαλου. περισσότερη επιφάνεια
αμοιβαιότητα
Δυσκολία δανεισμού
Νέο αναγκαστικό δάνειο.
Χαρτονομίσματα άνω των 500δρχ - έχασαν 25% της αξίας τους
1000 δρχ → 750
Τα άλλα 250 δρχ ομολογίες εισοδεστούς διάρκειας
με επιτόκιο 6% Αποτέλεσμα
Νέα υποτίμηση δρχ κατά 19% έναντι αγγλικής λίρας
Πληθωρισμός 21%
Μείωση νομισματικής κυκλοφορίας κατά 8,5%
Μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο νόμισμα και επάνω στα
5 χρόνια έξοδος κεφαλαίων από την χώρα

Σελίδα 20

(27/12/1927) ίδρυση Τράπεζα της Ελλάδας
14/05/1928 λειτουργίας και δρχ. σε
καθεστώς σταθεροποίησης κανόνας χρυσού.
Εθνικό νόμισμα ονομάστηκε με αγγλική γραφή.
Η τραπ. Ελλάδας λειτούργησε ως μοναδικό
εκδοτ. τμήμα χαρτονομισμάτων
40% των χαρτ. διατηρεί ισοτιμία σε χρυσές λίρες
1 χρυσή λίρα = 375 δρχ

Εμπλοκή στη επίσημ. κεφαλαίων
περιορ. νομισμ. κυκλοφ. μείωση ξένων συναλλαγών
όμως μείωση ↓ αναπτυξ. κινήτρων
επηρέασε οικονομικούς εμπόρους, και μικρο βιοτέχνες
που επιβίωναν από τα πληθωριστικά κέρδη.

Σελ 22 (Κρίση εκμαυλισμού)

1929-1931 ↓ εισοδήματος της Τ.Ε.
συρρίκνωση νομισμ. κυκλοφορίας
21/09/1931 η Αγγλία εγκατέλειπε τη χρυσή βάση
εμπόριο διακόπηκαν στερλίνας (υποτίμηση)
ακολούθουν και άλλες χώρες

Κυβέρνηση Φιλελευθέρων δόχμι σταθερού νομίσματος
1 δολλάριο = 77,05 δρχ.
Παυλικός
αυστηρότερα συναλλαγ. περιορισμοί
Μείωση κεφαλαίου Τ.Ε. και σε χρήματα μεγέθη
και ως πόσοι νομισματικής κυκλοφορίας
26/04/1932 εγκατάλειψη χρυσής βάσης
και καθιέρωση αναβαστικής κυκλοφορίας της δρχ.

Σελ. 23

Μετά όμως στα θερμοπύλες κυμαίνεται εξ ευθείας μέχρι 06/1933
προσδένεται μετά στην ορμάδα χρυσού. συνδ. με εξωτερικό δανείο.
06/1936 διάφυγε ορμάδας χρυσού προσχώρησε στη ζώνη της στερλίνας που σημαίνει διακυμάνσεις χρυσού
1933 εφαρμόστηκε αναβάθμιση για βραχεία τοποθέτηση των χρημάτων των ξένων στην οικονομία
1932-1933 η δρχ χάνει 56,65% σε σχέση με τη στερλίνα
Ενώ μετά μέχρι 1936 παραμένει σχετικά σταθερή
Πτώση της δρχ. μετά την κυβέρνηση του Β' παγκοσμίου πολέμου
Νομισματική κυκλοφορία 1931 £ 318.000.000
1935 6.349.000.000
1936 7.638.000.000
Αναδιοργάνωση με γαλλικούς ρυθμούς ο πληθωρισμός

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Δεξ. 25/

Δημοσιονομικές ανισορροπίες → δημοσιονομική διαχείριση
→ μεγέθυνση του χρέους

Δημόσιες δαπάνες / ΑΕΠ = μέτρο για εκτίμηση του μεγέθους του χρέους

Στο ΑΕΠ δεν υπολογίζεται ο μη εξχρηματισμένος τομέας της οικονομίας που ήταν εμφανικός από το 19ο αιώνα από και στις αρχές του 20ου αιώνα στην Δ. Ευρώπη ήταν μικρότερης εμβαδίας. Αργότερα παρουσιάζεται μείωση στις εκτός αγοράς συναλλαγών, οπότε θα έχουμε μια αύξηση του ΑΕΠ. Αλλά αυτό δεν σήμαινε αύξηση της ευημερίας.
Αργότερα οι μη εξχρηματισμένες δραστηριότητες αντικαθίστανται σταδιακά με την παραοικονομία.

Δεξ. 26. | 1862 – 1897
Ξεκινάει με την μεταπολίτευση και τελειώνει με τις παραγωγές του Διεθ. Οικον. Συστήματος
Δημόσιες δαπάνες / ΑΕΠ → λόγω προκλήσεων Ανατολικοί
Συντήρησης και κρατικής επανάστασης
1898 – 1911
από Δ.Ο.Ε → παραγωγές βαρκανικών πολέμων.
Δ.Δ / ΑΕΠ ↑ λόγω περιορισμός από Δ.Ο.Ε.

1912 – 1922 Δ.Δ. / ΑΕΠ ↑ πολεμική περίοδος

1923 – 1932 Τεράστια επιχείρηση αποκατάστασης μικρασιατών προσφύγων
αναδιοργάνωση στρατού
εκσυγχρονισμός υποδομών χάρη προσφύγων

1932 – 1940 Δ.Δ. / ΑΕΠ φιλελεύθερες σε σχέση με προηγούμενη περίοδο παραμένουν όμως υγιείς χάρη μαζικής παρέμβασης στην οικονομία και στρατιωτικούς εξοπλισμούς

Σελίδα 29 | 1862 – 1897
Δ.Δ. / ΑΕΠ ↑ αντανακλούν στις εμπορικές σχέσεις που δημιουργούνται στη διαμόρφωση ισοζυγίου

Αναφορές καταγράφονται στις διεθνείς σχέσεις μετά το πόλεμο της Κριμαίας.
Το μέγεθος των μικρών χωρών εξαρτάται από τις ίδιες και όχι από τις μεγάλες δυνάμεις.
Καμία συμμαχίες και αδύναμο στρατό.
Μετά το Ρωσο-τουρκικό πόλεμο και δημιουργία της Βουλγαρίας 1877 οι Έλληνες πολιτικοί διαβεβαιώνουν ότι οι διεκδικητές της Θεσσαλικής κληρονομιάς πολλαπλασιάζονται.
Ριζική μοιράν αναδιαμόρφωση για να είναι η Ελλάδα ισότιμη με άλλες βαλκανικές χώρες στις διεκδικήσεις από Θεσσαλική φυσιολογία

Σελίδα 30. Εκσυγχρονισμός ιδρύτους ξεκινά
στην δεκαετία του 1860.
Οδοιπορικές μορφή στην Τριακοντάετη περίοδο (1875-1895)
Συγκρότηση κράτους
Δυσχερώς στρατός
υποχρεωτική στρατεύση άρα αρτιοπληθυσμικό σύστημα
Επιστράτευση και μεταφορά στρατευμένων σπανίτερα
ανάπτυξη συγκοινωνιών
Δημιουργία βασικού σιδηροδρομικού δικτύου
και συμβολή του και στην οικονομία

Σελίδα 31.

Εσωτερικός ανταγωνισμός για → εκσυγχρονισμός στρατού
→ μεταρρύθμιση κράτους
→ κατασκευή σχεδιότητων
έργων υποδομής

1870-1931 η Ελλάδα προσέφυγε στις διεθνείς
αγορές για πάνω δανειζόμενων
εξαιρέτων του πρωτεύοντος
προϋπολογισμού

(1897 - 1932 Χρονολόγιο γεγονότων
με δανειστές)

Σελίδα 32 1824-1831

Συνάπτει η Ελλάδα για τον αγώνα 2 δάνεια
το 1824 και 1825.
Εξυπηρετούνται μέχρι το 1827.
Όγος δανείου 2.800.000 λίρες στερλίνες
αλλά η κυβέρνηση πήρε κάτι παραπάνω από 500.000
Ομολογίες ονομαστικής αξίας 100 λιρών επιτόκιο 5%
Κεφάλαιο που έπρεπε να εισπράξει η κυβέρνηση
1.572.000 λίρες
Πήρε 540.000 λίρες
και 1032.000 κούφωσαν οι διαπραγματευτές και
διαχειριστές.
Το ποσό αυτό δαπανήθηκε:
α) υπέρογκες προμήθειες, μεσάζοντες, χρυσοδοκίες
παραγγελίες πολεμικών πλοίων που δεν έφθασαν ποτέ
στην Ελλάδα, υπέρογκες αμοιβές διαφόρων
αμοδαπών και πιθανότητα σε καθοχαρίες διαφόρων
Ελλήνων.
Π.χ. ναύαρχος Κόχραν που του ανατέθη η
αρχηγία του Ελληνικού στόλου του κατεβάλλε
ένα εισόδημα 50 ετών μιας μεσαίας
αγγλικής οικογένειας.
1833 δάνειο 60.000.000 φράγκων με τιμή έκδοσης
94% επιτόκιο 5% έπρεπε να εξυπηρετείτε
το 1843.
Σελ. 33
Ο εσωτερικός δανεισμός είχε και τα όπλα του.
Αυτό φάνηκε κατά το Ρωσοτουρκικό πόλεμο και
τη δημιουργία της Βουλγαρίας 1878.
Συμβιβασμός με τους πιστωτές. Νέα δάνεια και
το χρέος από 208.000.000 το 1875 να φθάσει
1.166.000.000 το 1893

1893

Ο Χαρίλαος Τρικούπης έκρυξε σε πτώχευση το Ελληνικό Κράτος.

Σελ. 34 ΠΡΟΣΟΧΗ.

Οι αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης για την κάλυψη δημοσιονομικών ελλειμμάτων η πληρωμή τοκοχρεωλυσίων οδηγούν στις Ελληνικές κυβερνήσεις σε επαχθέστερους όρους δανεισμού.

α) Διαφορές ονομαστικών τιμών — τιμών εκδοσης κάτω από το άρτιο επηρέαζε το προσφατικό επιτόκιο

β) Υψηλές προμήθειες

γ) Τοκοχρεωλύσια πληρωνόντουσαν ανά μικρά διαστήματα χωρίς περίοδο χάριτος.

δ) Χρονικό διάστημα για να διατεθούν τα ομόλογα

ε) Τράπεζες μεσολαβήτριες παρείσφρουσαν προμήθειες τόκους εκδ. ή περιβόητων και τις πρώτες δόσεις των τοκοχρεωλυσίων.

στ) Μέχρι να πάρει το Ελληνικό κράτος το δάνειο του έδιναν σήμα βραχυχρόνιο δάνειο με υψηλότερους ακόμη τόκους.

Μετά τα πρώτα δύο ή τρία εξόφλησαν χρηματικές στενότητες το κράτος (χάλος κύκλος) έτσι φθάσαμε στην πλήρη πτώχευση 1893 και Δ.Ο.Ε 1898.

Εξ. 36/ Σύγχρονος Ανδρέας Μεσολαβητής δανείου αξίας 120.000.000 το 1881

Δάνειο με ρήτρα χρυσού και σε τιμή 68% κάτω από το φράγμα.

Υποχρεώσεις Σύγχρονου

Προωθητής δανείου με προμήθεια 1%

Προκαταθολή στο κράτος 40.000.000 με επιτόκιο 7,5% αφού όμως αφαιρέθηκε 15.000.000 του δημοσίου προς κεφαλαιούχους. Δηλαδή το κράτος παίρνει 25.000.000 με επιτόκιο 7,5%

Ιδρύει την τράπεζα Ηπειροθεσσαλίας με κεφάλαιο 20.000.000 (ανάπτυξη στην Οικονομία Θεσσαλίας-Ήπειρος)

Το εξωτερικό κράτος προσβέρει:

α) Απομειωτικότητα διάθεση μετοχών στην τράπεζα του Σύγχρονου Ηπειροθεσσαλίας και κοινοπραξίες

β) Ενέχυρο όλες τις μετοχές του δημοσίου και ο όμιλος μπορούσε με τις μετοχές αυτές να πάρει δάνειο με επιτόκιο 3,5% κερδίζοντας από την διαφορά 4%

Αν τα ομόλογα τα πουλούσαν σε τιμή κάτω των 68% τότε έπαιρνε η τράπεζα τις μετοχές με 68% και το παραπάνω το μέρισε.

ΣΕΛ. 37 Τελευταίο δάνειο 1890
(πτώχευση Αργεντινής) έλλειψη εμπιστοσύνης
για την ικανότητα της Ελλάδας στην εξυπηρέτηση
δανείων.
Δεν παίρνει άλλο δάνειο η Ελλάδα αν δεν
δεχτεί παρεμβάσεις στα οικονομικά της
Σταφιδική κρίση και αποτυχία νέου δανείου
Πτώχευση 1893.
Η στάση της Ελλάδας το 1897 οδηγεί
την Ελλάδα το 1898 στο Δ.Ο.Ε
ΣΕΛ. 38 ΠΡΟΣΟΧΗ

Συμφωνία 1898 με Δ.Ο.Ε
Χάνει δανείου ονομαστικού 150.000.000 δραχμών
153.100.000 δραχμές για πολεμικές αποζημιώσεις
στους Τούρκους και να καλυφθούν τρέχουσες
ανάγκες του Ελληνικού κράτους.
Δ.Ο.Ε περιορισμούς στην έκδοση δανείων
στην περίοδο 1900-1910 με εξαίρεση
αυτών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της
χώρας.
Δάνεια για σιδηροδρόμους σιδηροδρ. χαρακτήρ
περιφ. — δυνάμεων και γενικά σιδηροδρ. δίκτυο
Βελτίωση οικονομικών αποτελεσμάτων δεν επέτρεψαν
2 νέους δανεισμούς 1911, 1914

Σελ. 39 Περίοδος προσφύγων καταρέβγα η Ελληνική Κυβέρνηση
σε έκδοση χαρτονομίσματος
Προσφυγικό σε εξωτερικό δανειακό
Το 1ο προσφυγικό δάνειο εκδόθηκε υπό την αιγίδα
της Κοινωνίας των Εθνών.
διαχείριση Ξριτρομή αρμοκατάστασης προσφύγων.
Επίσης εσωτερικός δανειακός με εντοκα γραμμάτια.
1924-25 φέρα 2 δάνεια. για εκσυγχρονισμό υποδομών
~~1927~~ 27/09/1927 Πρωτόκολλο Γενεύης που προέβλεπε
αυστηρούς όρους για την έκδοση δανείου - σταθεροποίηση
δραχμής.
1928-1932 Φιλελεύθεροι
Το πρώτο και πρώτη φορά εφαρμόζεται προγράμμα
αναπτυξιακής πολιτικής.
1928-1931 εξωτερικό δανειακό για παραγωγικά έργα
Εκροή ξένων κεφαλαίων και δάνεια εξυπηρετήθηκαν
σταθερότητα στο νόμισμα και ισχυρές τοποθετήσεις.
Το πείραμα της μεξάρης χρέους σήμανε και τέλος
του εξωτερικού δανείσμου.
Σελ. 41) Δημόσια έσοδα. ΠΡΟΣΟΧΗ

Βαυαροί με την αίρεση επιβάλουν φορολογία της
δεκάτης σε είδος για όλα τα προϊόντα.
Επίσης αυτός ο φόρος τους μικροκαλλιεργητές εν
όχεθα με τους μεγάλους παραγωγούς.
Δραχμή εξήγαγε προϊόντα με διαφορετική αξία
π.χ. ρύζι, σταφίδα, σιτάρι.
Πρόβλημα επίσης στη συλλογή του φόρου.
Οι φορολογικοί πράκτορες μπήκαν σύνορα
σε ιδιώτες και αυτοί αγοράζουν εθνικά φτηνά
στους καλλιεργητές.

Εφ. 42 | ΠΡΟΣΟΧΗ

Φορολογική και λογιστική πολιτική του Τρικούπη.

1880 καταργεί την Δεκάτη
Φόρος φροτριώντων κτηνών (εμφανίζονταν αρχ. κύρια)
Αύξηση των έμμεσων φόρων επιβάρυνση αστικού πληθυσμού.
Φόρος κερδών των Α.Ε. 2% το 1877
5% το 1885

Μικρή επιβάρυνση στο εισόδημα.
Κοινωνικές αντιθέσεις. Λαϊκές αντιδράσεις
Προστατευτικά δασμολόγια 1884, 1887, 1899.
Αυτά δεν έθιξαν την αρχή ελεύθερης εισαγωγής μηχανημάτων εξοπλισμών ενοικιαστών όρους δε εισαγόμενα βιομηχανικά προϊόντα ενόψει της εξασφάλισης πρώτων για την οικοδομή.
Προστασία στο σιτάρι, προϊόν που δεν επέτρεψε στους καταναλωτές να εκμεταλλευτούν την πτώση τιμών στα σιτηρά.

Εφ. 43 | Από 1880 έως σήμερα οι συναλλαγές επιβαρύνονται στους εμμέσους φόρους που επιβαρύνουν τα καθημερινά είδη διατροφής. Κάθε απόπειρα αύξησης άμεσης φορολογίας απέτυχε οικτρά.
Μόνο το 1955 καθιερώθηκε φόρος εισοδήματος με προοδευτικές κλίμακες.
Η φορολογικό βάρος επί του ΑΕΠ ήταν ημέρας διπλάσιο από Ρουμανία και υπερτριπλάσιο από Βουλγαρία Τουρκία Γιουγκοσλαβία

Εφ. 46 | Συμφέροντα χρέους + στρατιωτικές δαπάνες > 55%
Συμφέροντα έργα μόνο 4%.

ΜΑΘΗΜΑ 5ο

Ερώτηση 2

Αποβιομηχάνιση μετά το 1980

αχρεστιμή οικονομία → Βιομηχανία → Κοινωνία της πληροφορίας και οικονομία των υπηρεσιών
αρχέτα 19ου αιώνα

Στάδια ανάπτυξης

Ερώτηση 3 Εκβιομηχάνιση σημαίνει εκτόπιση όλων των άλλων δραστηριοτήτων (παραγωγή υπαίθρου, μεταλλεία αρχέτα ορυχεία, ~~εκ~~) δημιουργία μηχανικού εξοπλισμού με μειωμένο κόστος

Ερ. 4 Εκβιομηχάνιση της Ελλάδας αρχίζει το 1860
Μια διαδικασία που οι ιδιομορφίες της χαρακτηρίζουν την ελληνική κοινωνία μέχρι τις μέρες μας

Ερ. 5 Παράγοντες κύριοι ή δευτερεύοντες που συνέβαλλαν στο να έχουμε ιδιαίτερες μορφές στην εκβιομηχάνιση της Ελλάδας. Παράγοντες που θα ονομάσουμε σε
α) Οικονομικό
β) κοινωνικό
γ) πολιτικό
και δ) Ιδεολογικό } παράγοντες

Ερ. 6. Οι στρατηγικές των κεφαλαίων στην εκβιομηχάνιση.
Κεφάλαια: Στην περίπτωση της Ελλάδα τα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν για την βιομηχανία στα μέσα του 19ου αιώνα ήταν μεταφορά κεφαλαίων από το εξωτερικό ή από το εσωτερικό, που είχαν δημιουργηθεί από άλλους τομείς της οικονομίας

ΠΡΟΣΟΧΗ

Σελ.7. Οι διάφοροι μετασχηματισμοί του περιεχομένου προς την βιομηχανία ταξινομούνται σε ~~4 κατηγορίες~~ 4 κατηγορίες

1) Μεταφορά περιεχομένου από εξωτερικούς μεταγλωττιστές από αγροτικό τομέα, εμπόριο, καπνιά.

2) Επενδύσεις ξένου και ομογενειακού κεφαλαίου

3) Επενδύσεις από το κράτος με εξωτερικούς πόρους (δάνειο, εσωτερικός δανεισμός, επιδοτήσεις χαρτονομίσματος)

4) Τράπεζες

5) Χρηματιστήριο

ΠΡΟΣΟΧΗ

Σελ.8 Κάτοχοι μετοχών στην Ελλάδα

- μέτοχοι γαιών και παραγωγοί
- έμποροι αγροτικών προϊόντων
- μαγαζάτορες πρωτεύτες προϊόντων
- τοκιστές βιοτέχνες ενοικιαστές χώρων

→ έμποροι-καπεταναίοι, εφοπλιστές, ανάδοχοι προεδτοί

μονοπώλια ~~μονοπωλίων~~

Τα κεφάλαια δεν διοχετεύονταν κατά κανόνα στην βιομηχανία, αλλά στο εμπόριο, στην τοκογλυφία, τοποθετήσεις σε αγορές ακινήτων και στην κερδοσκοπία στο

Συνθήκες κατά την περίοδο της υποτέλειας της δραχμής 1886–1898 και εκροή κεφαλαίων στο Εξωτερικό.

Σελ. 2 | Ιδεολογική παράδοση από Τουρκοκρατία δρούσε ενάντια στην ιδέα βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Ανθαίρετη οθωμανική αυτοκρατορία → λιγότερη ανθαίρετη αλλά παράδοση εξωτικής χαρεμοσύνης.
Επίσης πήραν παράδειγμα το παράδειγμα των ομογενών του 19ου αιώνα.

Γενίτσαρος πλουτισμός με εμπόριο, ναυτιλία, χρηματιστήριο χρεόγραφα. Πλούτος κατάλληλος για διασπορά. Λοβαρά αντίκτυπα για βιομηχανικές επενδύσεις.

1) Νομισματική σταθερά ειδικά μετά το 1886. Κερδοσκοπούσαν με την υποτίμηση της δρχ.

2) Εναλλακτικές δυνατότητες για άλλες επιχειρήσεις. Εμπορικές και χρηματιστηριακές δραστηριότητες. Ενοικιάσεις και υπεκμισθώσεις χώρων, ναυτιλία. Τοκογλυφία.
Οφειλές δημοσίων δανείων που έφεραν κέρδος 8–12%

Σελ.

ΣΕΛ. 10 | ΠΡΟΣΟΧΗ

Οι κεφαλαιοχοι στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες προτιμούσαν την διεθνή τους στα διεθνή δάνεια παρά σε επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα. Επενδύσεις ξένου κεφαλαίου έγιναν σε περιόδους που η χώρα είχε:

α) εξισορροπημένα δημόσια οικονομικά
β) σταθερό νομισμα.

Έχουμε 2 τέτοιες περιόδους:

1η περίοδος 1898–1912.
Επιβολή νομισματικού ελέγχου
Ξένο κεφάλαιο εκτός από τα δάνεια ενδιαφέρεται και σε επιχειρήσεις
Ξένα κεφάλαια κυρίως παγιοποιούν:
α) σε μετοχικά κεφάλαια τραπεζών όπως Τράπεζα Αθηνών, Τράπεζα Ανατολής
β) Εταιρεία Ολκών και Οινοπνευμάτων, Εμπορική Ηλεκτρική εταιρεία, μεταλλείων, αεριοποιητικών εταιρειών

2η περίοδος 1927–1931
Εξισορρόπηση των δημοσίων οικονομικών από τις επιταγές του Πρωτοκόλλου της Γενεύης και νομισματική σταθερότητα απαιτούσαν την εμπιστοσύνη προς την εμπορική οικονομία. Επαναδραστηριοποίηση στην Ελλάδα των ξένων κεφαλαίων τα οποία ήδη από το 1925 σε συνεργασία με Ελληνικές τράπεζες συνήψαν συμβάσεις με το Ελληνικό δημόσιο με εμπειρία των παραγ. τομέων της οικονομίας

Σιδηροδρόμων, ηλεκτρισμού, τηλεφωνίας αρδευτικών έργα)

Σελ. 11.

ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΟΙ

Τυπικοί επιχειρηματίες
Μεταφορείς – κερδοσκόποι και «φιλοπάτριδες»
Μαζικές τοποθετήσεις από 1869–1914
Συνέβαλαν σημαντικά στον εκχρηματισμό της οικονομίας
Διαστηριοποιήθηκαν σε 2 κατηγορίες
1η) Τραπεζικές καταθέσεις, Μετοχές ΣΤΕ και αγορά αστικών ακινήτων

2η) Αγοραπωλησίες μεγάλης αγροτικής και αστικής ιδιοκτησίας
κερδοσκοπία στο συνάλλαγμα και χρηματιστήριο
και μεγάλες αγοραπωλησίες ομολόγων δημοσίου

Ήταν επίσης διαχειριστές και διαπραγματευτές των εθνικών δανείων
Δάνειζαν βραχυπρόθεσμα τις εμπλεκόμενες κυβερνήσεις
Οι περισσότεροι απέφευγαν τις βιομηχανικές επενδύσεις
Όπως όταν η Ελλάδα χρεοκόπησε πέδιο έμειναν εγχώριες επενδύσεις μακροχρόνιες, αποδοτικές και βιομηχανικές.

Σελ. 12 Επενδύσεις από το Κράτος
Οι δημόσιες επενδύσεις ήταν μηδαμινές αμέσως και στην δεκαετία του 1880 που θεωρείται χρυσή εποχή των επενδύσεων
1832 έως 1872 δημόσιες επενδ. 3% των συνολικών
Δεκαετία 1880 5% των συνολικών δαπανών

Ενότ. 13 | Τράπεζες και Βιομηχανία.

ΕΤΕ η μεγαλύτερη και μοναδική τράπεζα ως το 1864 δεν μπορούσε να ασκήσει πραγματικά και μακροπρόθεσμη βιομ. πίστη.

19ο αιώνα δείξετε αμφιθυμικά ενυπόθετα δάνεια και ανοικτούς λογαριασμούς στις ανταγωνιστικές βιομηχ. Η ΕΤΕ συμμετείχε σε κερδοφόρα επιχειρ. που σχετίζονται με τα μεγάλα έργα της εποχής (αποξήρανση Κωπαΐδας, Διώρυγα της Κορίνθου), ή σε νέες εταιρείες του 20ου αιώνα όπως Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, Οίνων και Οινοπνευμάτων.

Χορήγημα ΕΤΕ → δημόσιο εμποδίζει ιδιωτ. επενδύσεις

Γενική Πιστωτική Τράπεζα } ίδρυση 1872
Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστης }

Χρηματοδότησαν Πυριτοδοποιείο και Εταιρεία Σηνικών και Δημοτικών έργων και Δικηροφορικές ~~τράπεζες~~ εταιρείες.

20ος αιώνας Τράπεζα Αθηνών ξαναβγαίνει σε μεγάλες επιχειρήσεις της εποχής. Τότε μπήκαν σε νέα εποχή τράπεζες — βιομηχανίες

Σελ 14. Ρόλος Χρηματιστηρίου

Οι βιομήχανοι ⟶ Προσωπικά και οικογενειακά κεφάλαια
αντλούσαν κεφάλαια από
κεφαλαιαγορά και τράπεζες

Εποχή Μεταπολεμανίας 1870-1873
αθρόα ιδρύθη Α.Ε. και στο μαρτυρείο
<< Ωραία Ελλάς >> δημιουργήθηκε ανεπίσημο
χρηματιστήριο.

Κρίση 1873 με την μεγάλη μεροδοκησία
στις μετοχές της εταιρείας
Μεταλλουργείων Λαυρίου, με πλήθος θύματων

Μετά την έναρξη του Χρηματιστηρίου και μέχρι
1890 μόνες εταιρείες όπως Εθνικό Πιστωτικό
Τράπεζα Ηπειρωτικής Θεσσαλίας κ' 2 σιδηροδρομικές εταιρείες
άντλησαν κεφάλαια από την χρηματιστηριακή αγορά.

Κεφάλαια για τις εταιρείες σιδηροδρόμων δεν
έρθανε από χρηματιστηριακή αγορά και
ζητούσαν από ομογενείς και ξένους επενδυτές

Αντλήσεις από χρηματιστήριο είναι τις
περιόδους 1906-1913 και 1924-1928.

Σελ. 17) Διαμόρφωση εσωτερικής αγοράς.

Ανάπτυξη μεγάλων βιομηχανικών μονάδων, διαμόρφωση μιας ενιαίας και ομοιογενούς αγοράς.
P. Vilar
Η εξωτερική αγορά παρείχε κίνητρα
Η αποικιακή >> >> ώθηση
Η εσωτερική όμως >> εξαναγκάζει σταδιακά τον νέο τρόπο παραγωγής

Εμπόδια μικρές αγορές σε τοπικό και ενοικιακό επίπεδο με δημοτικά τέλη.
Καταναλωτές με μικρά εισοδήματα και ζήτηση σε αγαθά πρώτης ανάγκης κυρίως τρόφιμα και ενδύματα

Πιέσεις με πίστωση (βερεσέ) προσωπικές σχέσεις αρα ενοικιαστές με μικρούς παραγωγούς ή εμπόρους
Κοπάκεραμα τα παραγωγής τοπικών δημιουργία μικρών επιχειρήσεων και μεσαίων με στοιχειώδη εργαστηριακό εξοπλισμό.
Τα δημοτικά τέλη νόθευαν περαιτέρω την αγορά.

Σελ. 18) Εμπειρία εργατικού δυναμικού.
Μεγάλος αριθμός ξένων εργατών.
Κάμπτην ανάγκες αγροτικής οικονομίας, εξισσεμένοι στην βιομηχανία, ανειδίκευτοι στα δημόσια έργα.
Αγγλοι στα δημόσια έργα
Ιταλοί, Ισπανοί ειδικευμένοι εργάτες στο λαιμό

Αιτίες εμφάνισης εργατικού δυναμικού οφείλονται σε 2 αιτίες
1) Μικρή αγροτική ιδιοκτησία
2) Μετανάστευση

Σελ. 19

Συμπεριφορά στρωμάτων αγροτικού πληθυσμού απέναντι στην μισθωτή εργασία.

α) Αγροτικά νοικοκυριά που διαθέτουν επαρκείς γαίες

β) Λίγοι αυτάρκεις και αγρότες με γαίες δεύτερης ποιότητας (αυτοσυντήρηση)

γ) Μικροί ~~μεσαίοι~~ καλλιεργητές με εχέγγυες εκμισθώσεις γαίες δεν προσφεύγουν στην αγορά εργασίας

Οι επιλογές τους ήταν προϊόντα πολυτελείας όπως σταφίδα, καπνός και 1923-1940 προϊόντα δημητριακά
↘1892 ↘1880 ↗σταφυλικά

Τα πτωχά νοικοκυριά αναζητούν εποχιακές εργασίες στις μεγάλες και μεγάλες ιδιοκτησίες.
Η εποχιακή εργασία συμπληρώνεται από εργασία σε νοικιασμένες γαίες.

Σελ. 20

Απασχ. στη πόλη → στοιχείο μονιμότητας και το απέφευγαν γιατί θα έχαναν την αξιοσύνη της αυτοσυντήρησης.
Τώρα όσα αγόρια μετανάστευαν στη πόλη δούλευαν σε καταστήματα σωτοπωλών τους και οι κοπέλες υπηρέτριες.
Περιοχές που προσφέρονταν νησιά ~~και θρεπτικές~~ φρούτα
πόλη

και ορεινές περιοχές Πελ/νήσου
Ακόμη και στο τέλη του 19ου αιώνα προτιμούσαν εξωτερική μετανάστευση παρά την εσωτερική.

Ερ. 21.

Μετανάστευση δομικά χαρακτηριστικά του εθνικού και κοινωνικού συστήματος διαχρονικά

18ος αιώνας → Αδριατική βόρεια βαλκανική κεντρική Ευρώπη
19ος → Μαύρη θάλασσα Μ. Ασία Αίγυπτο (σιτάρι του Δούναβη και μικροέμποροι κάιρο Αλεξάνδρεια, Πορτ-Σαΐντ)
19ος → ΗΠΑ
20ος → Αρκτική Αυστραλία
και μετά το ~~1920~~ β' Παγκόσμιο → Γερμανία.

Έτσι γινόταν μία κοινωνική εξισορρόπηση.

Ερ. 22 Πάντως ο αγρότης που έφτανε στη πόλη έβρισκε τη δουλειά στη βιομηχανία ως προσωρινή και ή έκανε μικροεπιχείρηση ή βιοτεχνία ή γινόταν δημόσιος υπάλληλος (Διόρισαν δημοσίου)

Αθήνα 4.000 → 1830
400.000 → 1930
3.000.000 → 1980

Θα φυτά έδρασαν αρνητικά στην ανάπτυξη της βιομηχανίας. που ~~χρειάζονται~~ χρειάζεται μόνιμο και πειθαρχημένο προσωπικό.

Σελ. 23! Βαθιά αποστροφή της κοινωνίας στην χειρωνακτική εργασία.
Αξιοσημείωτο μέσο για την επίτευξη στόχου ήταν η χώρωση. Ιδιαίτερα για τα αγόρια αφού τα κορίτσια θα ασχολούνταν με το σπίτι.

[Σελ. 24.]

Η πολιτεία είχε εξαπολύσει είδους χρωμάτων την χειρωνακτική και κάθε άλλη εργασία.
χωματική εργασία → περιφρόνηση.
28% απόφοιτων δημ. → Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνείο, Στρατιωτικές σχολές.
72% → αγρότες υπηρέτες υπάλληλοι μικροεμπορικοί σε πολιτεία κ.ά.

ΜΑΘΗΜΑ 5ο

Ενότ. 2 1830–1865 Απόπειρα εκβιομηχάνισης.

1830 χώρα αγροτική αραιοκατοικημένη
Τόπος ζοβαρές καταστροφές
Εμπορευματικές ανταλλαγές → στάδια μεταβολικής αγοράς.
Ανάπτυξη εμπορικής ναυτιλίας:
ρυθμός αυτάρκειας (προβιομηχανική οικονομία)
Καταστροφικής παραγωγής → χάθηκαν σημαντικών τεχνιτών που εργάζονται σημειωματικά με αγροτ. εργ.
Manufactures πρώτα χαρακτ. οδοντικής μονοχίας από ομογενείς αγροδαπούς, μεροδοκόπους ορυμαγιάδες με αποκλειστική προνόμια (*)
Κυβέρνηση → παραχώρηση γαιών, ενοικίαση χώρων ατέλεια σε ειδικό εδαφικό.

Τα περισσότερα σχέδια απέτυχαν
(*σε λόγω μαζί βιομηχανικό κατάστ)
Τα μεγάλα εργοστάσια απαιτούσαν καταμερισμό εργασίας που δεν συμβαδίζουν με κεφαλαιοκρατική φυτοκαταγωγική οικονομία του χωριού.

Ενότ. 3

Συζητήσεις από επαναστάτες μισθωτής και μόνιμης εργασίας. Κοινωνία από αγρότες και εποχικούς τεχνίτες.
Οι αγρότες δεν είχαν διωχθεί από τις γαίες τους όπως οι Άγγλοι.
Αγορά καταμερισμένη, ανεμπόδιστη, αστικός σχέδια για εξαγωγικά προϊόντα για δεν τα απορροφούσε ή εξωτερικά αγορά.
Αμέσως καμπτε με νεροκύμους
3-4 μόνο επιχειρήσεις επιβίωσαν

1ο Υφαντουργείο Βαμβακιού Πάτρα 1846 από Τεχνίτη που σπούδασε στη Βιέννη με έξοδα της κυβέρνησης.

[Σελ. 4] Η ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΙΑ 1830-1865

Πρώτος κλάδος που μετουργήθε στην Ελλάδα με εργοστασιακό σύστημα στην παραγωγή μεταξωτών.
Αρχές 1850 Γαλλία έπληξε ασθένεια
Όλες οι περιοχές Ανατολ. Μεσογείου και Ελλάδα έδειξαν. Να το επιτεταγεύτουν
1853 - έως τέλους της δεκαετίας ετήσια παραγωγή 20 δρχ ο κάθε και 3-4 χιλιάδες κουκούλια έδιναν 1 οκά μεταξιού αξίας 20-30 δρχ
Τέλος της περιόδου αυτής από το μετάξι λείπει.

[Σελ. 5] Πρόβλημα στην μεταξουργία.

1844 → Περραιός 1ο μεταξουργείο από Λ. Ραζάη
1847 → ατμομηχανή 1 ίππου.

1850 → 5 μεταξουργεία στην Ελλάδα 450-500 εργάτες
12000 έως 15.000 κιλά μεταξιού.

Δραστηριότητα που εισήγε την Ελλάδα στο εργοστασιακό σύστημα.
Κυριαρχεί μια εμπορική διάσταση του φαινομένου
Περιστασιακές χάρες με την ασθένεια το 19ο αιώνα μπαίνουν στο δρόμο της εκβιομηχάνισης
Δεν έχουμε συστηματικό μεταξουργαστήριο.

Ερ. 6. Αθήνα κέντρο

Πάτρα Ερμούπολη Πειραιάς

κάθενα είχε ξεχωριστό ρόλο στην οικονομική ζωή της χώρας
(πρώτες θέσεις στην ιεραρχία της βιομηχανικής ανάπτυξης)

Πάτρα → σταφίδα 1/3 των εξαγωγών
Ερμούπολη → διαμετακομιστικό εμπόριο μεταξύ Δύσης – Ανατολής
(σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου)
Πειραιάς → λιμάνι της Αθήνας που συγκέντρωνε σχεδόν όλο το διοικητικό μηχανισμό της χώρας.
Πειραιάς πρώτο βιομηχανικό κέντρο.

Ερ. 7. Πάτρα. Γιούβε από την σταφίδα.
δεκάδες ατμόπλοια φόρτωναν στο λιμάνι της.
Από επιτυχία που θα είχε η σοδειά και οι εξαγωγές της σταφίδας εξαρτιόταν και οι εισαγωγές των εμπορευμάτων.
Πρώτα χρόνια ανεξαρτησίας μικρές βιοτεχνίες
1860 η Πάτρα δείχνει ένα μόνο ατμοκίνητο εργοστάσιο.
Εργάτες → μικρό χαμάρι και βιοτεχνίες μικρές

Ερ. 8. Ερμούπολη
Πλέχτηκε μέσες εμπόρων από Χίο, Ψαρά μετά το 1822.
Έκαναν συντομία την πόλη του Ερμή (Ερμούπολη) κόμβος Ανατολής – Δύσης

δημοθήκη Ανατολικής Μεσογείου
Στους πρόσφυγες έχαβε τεχνίτες - ναυτικοί - χειροτέχνες
Αυτοί αποτέλεσαν το 1ο εργατικό δυναμικό → βιοτεχνικής πόλης

Σύρος → εμπόριο, ναυτιλία
1840 → Ερμούπολη απασχολούσε 10000 - 15000 άτομα.
Στηρίχτηκε στην ιστιοποιία και στο τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα που παρακμάζει το φιλόξενο παραμένει.
1882 → 200 πλοία.

[σελ 2]

Ερμούπολη → Βιομηχανία.

1852 → 7 βιομηχανίες 200 εργαζόμενοι
Προβιομηχανική περίοδος όπου:
Το εμπόριο επιβάλλει τους όρους του στην παραγωγή από το βιομηχανικό καπιταλιστικό η παραγωγή έχει τον κυρίαρχο ρόλο.

1860 → Ατμοβιομηχανία 4 ατμόμυλους
Στην δεκαετία του 1860 η Ερμούπολη διέθετε 10 μηχανοκίνητα εργοστάσια και φτάνει τα 60 εργαστήρια.
Απευθυνόταν όχι στην εσωτερική αγορά αλλά στην Ανατ. Μεσόγειο.
Παράλληλη Ερμούπολης λόγω ανάπτυξης του δικτύου διανομής με την εξάπλωση του ατμόπλοιου
Βιομηχανία παραμένει.

Σελ. 10 Παραιάς 1833 αφετηρία τοποθεσία
1834 Αθήνα πρωτεύουσα της Ελλάδας
αρχίζει η προοπτική ανάπτυξης του χωριού
Εξελίχθηκε σε κύριο προμηθευτή της Αθήνας.
και κέντρο χονδρικού εμπορίου.
Ανέπτυξε δική του παραγωγή και έγινε η
μεγαλύτερη βιομηχανική πόλη της Ελλάδας

1η δραστηριότητα κατασκευή πολύχρωμων κεραμιδιών
Επόμενες δραστηριότητες
Αλευροποιία με ανεμόμυλους, χυμαρικά, ποτά
ζαπωνοποιία.
Ατμοκίνητο μεταξουργείο του Λ. Ράλλη (1849)
1863 4 ατμόμυλοι κινητήρια δύναμη 8-15 ίπποι
10-20 εργαζόμενους
Γ. Βαγιανάκη → ατμοκίνητο εργοστάσιο
με (χυτήριο σιδηρουργείο ξυλουργείο) 40 εργάτες
και αγροτικούς τεχνίτες

Σελ. 11 οι απαρχές της Βιομηχανίας ΠΡΟΣΟΧΗ
3 περίοδοι
1η περίοδος 1866/67 — 1875
Έντονοι ρυθμοί 1871/73
2η περίοδος 1875 – 1887/89
2 φάσεις
~~1875 – 1887~~
α) 1875 – 1883/84 ρυθμός ανάπτυξης επιβραδύνθηκε
λιγότερες μονάδες από προηγ. περίοδο, αλλά
αύξησαν το δυναμικό τους σε μηχανολογικό
εξοπλισμό
β) Τέλος 1880 χαρακτ. από οικονομική
ύφεση καθολική κάμψη της βιομηχανίας
3η περίοδος 1890 – 1900 Ανοδική αρχή αλλά αλλά

Επιταχυνόμενη και έδωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ελληνικής βιομηχανίας. που θα διατηρηθούν ως το 1930.

[Σ] 12] Αποφάσεων της βιομηχανίας 1866–1875
Χαρακτηριστικά της

ΠΡΟΟΧΗ!

1866–1875 1ο κύμα βιομηχανικών επενδύσεων
Η κίνηση είχε αρχίσει φεταζουρία – ενδοσεμία στην Ερμούπολη
ατμοβιομηχανία σε μεγαλύτερες πόλεις.
Διάδοση βαμβακοκαλλιέργειας χάρη Αμερικανικού Εμφυλίου
πολέμου 1860-65 και αυτό έδωσε ώθηση στην
βαμβακουργία.
Τρεις υδροκίνητα εκκοκιστήρια στη Λαυρεώτικη 1863-64
1866-1875 χαρακτηριστικό είναι η έκταση με γεωγραφική
και οικονομική έννοια που επεκτάθηκαν οι βιομηχανικές
επενδύσεις σε σύντομο χρόνο
Τέλη 1860 30 βιομηχανίες
1875 150 (110 ατμοκίνητα)
Δημιουργούνται 10 εργοστάσια ανά χρόνο.
Συμμετείχαν 20 πόλεις τοποθετημένες σε
λιμάνια ή εμπορικές πόλεις.

Πειραιάς – Ερμούπολη – Πάτρα – Κέρκυρα πρωτοστατούν
και αποτελούν μέρος με τον έξω κόσμο.
Δηλαδή τα πρώτα βήματα έγιναν με πόλεις που είχαν
επαφή με το εξωτερικό.

[Σ] 13] ΣΥΝΟΨΗ

Εφ. 13 ΠΟΛΥ ΠΡΟΣΟΧΗ.

Οι συνθήκες

Οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναπόφευκτη της βιομηχανίας 1866-1875 ήταν:

1) Διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς λόγω αύξησης του αστικού πληθυσμού και επέκταση εμπορευματικών καλλιεργειών. Εδράσθηκαν σε μεγάλες πόλεις. αγειροβιομηχανία – βαμβακουργία – μεταξουργία (εσωτερική αγορά)

2) Διεθνής οικονομική συγκυρία από τον αναπτυξιακό κύκλο 1850-1873 με καταπληκτικούς ρυθμούς εξαγωγών Ευρώπη Αμερική υψηλή επίπεδα κερδών. Ιδία αναπτ. και σε χειρ. χώρες Βαλκάνια Οθωμ. Αυτ.

3) Λήξη πολιτικών αναταραχών επιβολής Θάνατο 1862 Θεσμοθέτηση Συντάγματος 1864 από τα πλέον συμβιβαστικά της Ευρώπης που καθιέρωνε την καθολική ανδρική ψηφοφορία

4) Προσάρτηση Ιονίων νήσων 1864 εμπλουτίζει το εθνικό βαθύγειο με μια περιφέρεια που έχει δυτικές επιρροές

5) Ανοδική πορεία των αγροτικών προϊόντων ιδιαίτερα της σταφίδας (έρρεε χρυσός στην Πελ/σο).

6) Περιορίστηκε η μεταφορά δραστικά με νόμο του 1871

7) Διανομή εθνικών γαιών έδωσε μια χρονική επιφάνεια και ενεφανοποίησε την αγορά γης.

Ερ. 12)

Οι καινούργιες βιομηχανίες ξεκίνησαν από το μηδέν χρειαζόντουσαν μεγάλα κεφάλαια να κινηθούν προς την βιομηχανία.

Κεφάλαια που ήρθαν από εμπορο-ναυτιλία δανειοδότηση αγροτ. παραγ
α) Από εμπόριο → ιδιωτόβιο Εμπορική ναυτιλία
γύρω πτώσης ποσοστού κέρδους.
Κρίση στην ιδιωτόβιο Εμπορική ναυτιλία
Επιτόκια δανείων στον αγροτικό τομέα έδειξαν
Επαναπατρισμοί των εμπόρων της διασποράς
Λίγα μεγάλα κεφάλαια στο μεσογειακό λιμάνι της Ανατολικής Μεσογείου.

Ερ. 13) Τα εργοστάσια που δημιουργήθηκαν στην δεκαετία 1866-1875 ήταν μικρού και μεσαίου μεγέθους με χαμηλό επίπεδο εκβιομηχάνισης.
Στήθηκαν σε νέα κτίρια αξιόλογου κόστους
Παρήγε κυρίως καταναλωτικά αγαθά πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, ύφασμα, σαπούνι, δέρματα) σε εσωτερική αγορά
Νηματουργία → Εξαγωγές

Η βιομηχανική παραγωγή προσαρμόστηκε σε ~~στο εξωτ~~ τοπικές ανάγκες (χαμηλά εισοδήματα) παράγαμε προϊόντα χονδρικής, μέτριας επεξεργασίας λίγη ποικιλία.
χαμηλή ειδίκευση προσωπικού (δείγματοποιά προϊόντα)
Μικρή προστιθέμενη αξία η εργασία μεγάλο το μέρος των προϊόντων
Εξαίρεση ο μεταλλευτικός τομέας που είχε εξαγωγικό χαρακτήρα
Ο μεταλλευτικός τομέας ξεκίνησε το 1865 πρώτη γραμμή σιδηροδρόμου του λιμανιού Εμπορικής Τραπέζης και προέβαιναν ιδιωτικές στην πρώτη γραμμή

Σεμ. 16. Κρίση 1875–1890.

Οι πρώτες δυναμίες για την Εθνική βιομηχανία ξεκινούν 1874 με περιοριστική πολιτική ΣΤΕ.
Έξαρση Ανατολικού ζητήματος, αναταραχή εμπορικών συναλλαγών στην περιοχή προϋθεσε βιομηχανική συμπαγοργία

1870-1882 Πλεονάζος εσωτερικών δανείων
Εξύμεση αναλωσιμογένης. Εθνική οικονομία
Ανάπτυξη Βιομηχανίας
Νέα, ερμοστάσια στον Πειραιά.
διεύρυνση του μοδίου της μηχανουργίας.
Επιλεκτική δανειοδότηση από τραπεζοκρατικά (Γενική Πιστωτική Τράπεζα, Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστης) σε νέες επιχειρήσεις που συνδέονται με μεγάλα έργα.
Σιδηροδρόμων
Εταιρεία λιμενικών και λιμενοτικών έργων
Χημική βιομηχανία
Εθνικό Πυριτεδοποιείο
ΣΤΕ → βραχυχρόνια δάνεια
Κρίση 1883–1885 ιδιαίτερα αυξητική πολιτική για αποζημίωση δανείων από ΣΤΕ προκάλεσε πτώχευση βιομηχανικών επιχειρήσεων ιδιαίτερα στο Πειραιά.
Τραυματισμός βιομηχανία — Πιστωτικά ιδρύματα

1ος μίσος Εθνικής βιομηχανίας έγινε με δυκίες.

Εξ. 17. Περίπτωση βαμβακουργίας εξαίρεση Ρετσίνα.

Προσπάθεια βαμβακουργίας να επεκταθεί στην ορεινουργία.

Αδυναμία της να αντέξει στον βρετανικό ανταγωνισμό.

Τα ορεινουργεία του Πειραιά παρήγαγαν χονδροειδή υφάσματα από βρετανική ακατέργαστη σε παραγωγή υφασμάτων κατώτερης ποιότητας. Εξαίρεση οι αδελφοί Ρετσίνα που έφτιαξαν ένα χονδροειδές αλλά ανθεκτικό ύφασμα το "νεράκι"

Τα ντόπια υφάσματα άρχισαν στο τέλος της δεκαετίας του 1870.

Εταιρεία Ρετσίνα είχε → 25.000 αποφάσεις 1700 εργάτες και 400 αργαλειούς.

Εξ. 18. Περίοδος 1890-1900

ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΣΤΡΟΦΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

25 χρόνια μετά την χαρτική εμφάνιση των πρώτων εμφανών βιομηχανικής η βιομηχανία της δεν άλλαξε πολύ.

Οι μηχανικές εγκαταστάσεις διπλασιάστηκαν ο αριθμός των βιομ. εργατών τριπλασιάστηκε η συνολική ισχύς δυνάμη πενταπλασιάστηκε.

Παράγοντες που ωθούσαν στη <u>εκσυγχρονιστική ανα-</u>
<u>βάθμιση της ελληνικής βιομηχανίας.</u>

1) Αποτίμηση της δραχμής αύξηση των αξιών σε προϊόντα τρεχούσας καταναλώσης έτσι 1890 αναίμαξη.

2) Δυσχερείς συνθήκες που περιήδε ο αμερικανικός κόσμος σε όλη τη διάρκεια με τις πτωτικές τιμές στην περίοδο της ύφεσης.

3) 1893 Σταφιδική κρίση → Μετανάστευση κυρίως ΗΠΑ με βαλκανικό χαρακτήρα στις αρχές του 20ου αιώνα.

Σελ. 19 | 1890-1900 Συντηρητική τροχή Βιομηχανίας

1890-1900 Χαρακτηριστικά της Βιομηχανίας

α) Συντριπτική παρουσία μικρών μονάδων με περιορισμένη ή και καθόλου εκμηχάνιση

β) Σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στις μικρές αυτές μονάδες και μεγάλες μονάδες με μονοπωλιακό έλεγχο στην αγορά. Επωφελήθηκαν από την διαθεσιμότητα πρώτων υλών σε εξαιρετικά συμφέρουσες τιμές. π.χ. οινοπνευματοποιία που απορροφούσε το σταφιδικό παραγωγή.
ή από συναλλαγματικές διαφορές εξαγωγών κυρίως από μεταξύ.
Όμως από τεχνολογικές αλλαγές με εμφάνιση εξαιρέσεις διατηρούσαν μέρος χειρωνακτικών εργασιών.

γ) Μεγαλύτερη συγκέντρωση των συμφερόντων επιχειρήσεων σε περιοχή αλλά και στο βάθος εμφάνιση → βαρυοβιομηχανία αλλά και πάτρα-χαρτιά-καπνά
δ) Η βιομηχανία απολάμβανε στην εσωτερική αγορά υπο παθητικής δασμολογικής προστασίας.

ΜΑΘΗΜΑ 6ο
1900–1940
Από Α.Θ.Ε ⟶ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ.

Σελίδα 31 Η περίοδος 1898–1914.
Η ΑΥΓΚΥΡΙΑ.

Από το 1898 εποπτεία Δ.Θ.Ε. αυστηρός περιορισμός σε δαπάνες, εξυπηρέτηση μόνο δημόσιου χρέους, περιορισμός ανεμορρίας χαρτονομίσματος, εξυγίανση οικονομικών δημοσιονομικών ξένων αγορών στο προσκήνιο.
Πρώτη δεκαετία 20ου αιώνα
Μεταναστεύση στις ΗΠΑ που ξεκίνησε από Πελοπόννησο (επαρχιακή κρίση) εξαπλ. δεύτερα εμφάνιση και θεσσαλία (αγροτικό πρόβλημα)
Από τέλη 19ου αιώνα ως Α' Παγκόσμιο πόλεμο εμπορική ναυτιλία μεγάλη από ιστιοφόρα → ατμόπλοια και ξένα σε υπερωκεάνια δύναμη
Εισαγωγή μεταναστευτικού – ναυτιλιακού συναλλάγματος άνοιγμα άδηλων πόρων εξισορρόπηση ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών χώρος.
Ανοιξη δεκ. ξεκινάει 1903 και 1912 αρχίζει χαμηλό βαθμό και χρυσή μορφή
Σελίδα 4! Λιγό πρόσωπο εμπορικής οικονομίας
τρίτη – εκσυγχρονισμός.
Νομισματική σταθερότητα → πρόβλημα σε εμπορικό ισοζύγιο
Η ανάπτυξη της εμπορικής βιομηχανίας στηρίχτηκε στο προστατευτισμό (δασμοί) και όχι στον εκσυγχρονισμό της για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
Αναπόφευκτη δεκ. πρόβλημα εξαγωγών όπως μεταξωτικές – ορυκτά.

Ανατίμηση δρχ. περισσότερα ανταγωνιστικά τα εξαγώμενα προϊόντα κυρίως ευρείας καταναλώσεως
Πρώτα στην παραδοσιακές εμπορικές βιομηχανίες
Καπνοτσιγαρόμορφα πτώση με κρίση υπερπαραγωγής το 1909.
Περίοδος κυκλοφορίας αναγκαστικού κυρίσματος και συναλλαγματική ανατίμηση μειώνει νομισματικήν αβεβαιότητα.

Άρα η οικονομική κρίση έπληξε το εμπόριο κυρίως.
[Σελ 5] Οι νέες ανάγκες επέβαλαν εκσυγχρονισμό και μεγέθυνση μονάδων
Αύξηση παραγωγικότητας μέσω νέων τεχνών, δημιουργία νέων αγορών
Νέες μεγάλες επιχειρήσεις.
1899 Εμπορική Ηλεκτρική εταιρεία
1908 Εταιρεία Χημικών προϊόντων και Λιπασμάτων
1910 Τσιμεντοβιομηχανία TITAN
1906 Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων
Αρχές 20ου αιώνα (πρώτη 10ετία) ανάπτυξη και πλέντωση τραπεζικού συστήματος.

Τράπεζα Ανατολής	1904
Λαϊκή Τράπεζα	1905
Εμπορική »	1907
Τράπεζα Αθηνών	1893

Οι εμπορικές εισροές μεταναστευτικού και κεφαλαίου συνεπάγματος εξηγούν την επέκτασή του.
Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-1913 έδωσαν θετική ώθηση στο οικονομικό κλίμα
Κρατικές παρεμβάσεις στρατηγικών αναγκών (τροφίμων, υφαντουργία)

Σελ.6 | Ξένα κεφάλαια εξωτερικών της εθνικής οικονομίας

Τέλη 19ου αιώνα επανακάμπτουν ξένα κεφάλαια.
Ξένα κεφάλαια στην περιοχή Γαλλικά συμφέροντα έχουν για μετοχικά κεφάλαια τραπεζών (Τράπεζα Αθηνών, Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως, Τράπεζα Ανατολής) και εταιρείες (Προνομιούχος Εταιρεία Σταφίδων, Οίνων και Οινοπνευμάτων, Εθνική Ηλεκτρική, εταιρεία)

Οι εθνικές τράπεζες με την εκμετάλλευση αυτών των κεφαλαίων διευρύνουν επιχειρηματικό πεδίο δράσης σε Ανατολική Μεσόγειο, Οθωμανική αυτοκρατορία, Αίγυπτο.

Σελ.7 | 1914 - 1922
Α' παγκόσμιος — Μικρασιατική Καταστροφή

1914 Τέλος παγκοσμιοποίησης Τέλος Belle Epoque εποχής.
Μεγάλος πόλεμος και μεταπολεμική εποχή, εποχή εσωστρέφειας και οικονομικού εθνικισμού.

Α' παγκόσμιος πόλεμος καταφέρνει διεθνές εμπόριο σημαντικό Αθήνας — Περιοχές από δυνάμεις της Entente Εθνική βιομηχανία αποκλειστικός προμηθευτής εγχώριας αγοράς.
Παρουσία αγγλογαλλικών στρατευμάτων στη Μακεδονία φέρνει εδώ πρώτης ανάγκης.
Αύξηση ζήτησης αγαθών + πληθωρισμός = τεράστια κέρδη στην Εθνική Βιομηχανία,
κέρδη όχι από αύξηση παραγωγής όσο από υπερτίμηση των υπαρχόντων αποθεμάτων.

Ο μόδος με την μεγαλύτερη περιουσία ήταν στη διάρκεια του Μεγάλου πολέμου η εμπορική κουτσιά λόγω της συμμαχικές αποστολές που είχε.

Σελ. 8 ΠΡΩΤΑ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ.

24 Ιουλίου 1923 ξυπνήσαν παλιάνες τέρας ενός δεκαετούς περίπου πολέμου
σε 5.000.000 κατοίκοι προστέθηκαν 1.000.000 πρόσφυγες από Μικρά Ασία.
Τρόφιμα-ρουχισμό-στέγαση σε 1,5 εκατομμύρια εξαθλιωμένους από Μικρά Ασία.

~~Επαγγελματική ένταξη~~

Επαγγελματική ένταξη νεοαφιχθέντων και όσων είχαν απομείνει από το στρατό.

Η Μικρασιατική καταστροφή δημιούργησε για πρώτη φορά εργατική δύναμη αποξηλωμένη από αγροτικούς δεσμούς
Η πολιτική όμως αυτή δυσκολία δεν επέδρασε καταλυτικά στο να μετατραπούν οι πρόσφυγες σε βιομηχανικούς εργάτες.

Σελ. 9

Η επέκταση ποιοτός είδους μεταποιητικών και εμπορικών δραστηριοτήτων 1923-1926 έγινε σε μακροοικονομικό πλαίσιο όπου είχαμε:
α) υποτίμηση δρχ
β) υγιή νομισματικό
γ) προστατευτισμό
και αυτό συνέβαλε στο καταναλωτικό της παραγωγής.

Ιδρυση πλήθος μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων με εφάπαξ ή και μηδενικά κεφάλαια με περιορισμένο και μηδενικά κεφάλαια, με περιορισμένο ή καθόλου τεχνολογικό εξοπλισμό.
Από την άλλη μεριά οι πιο αξιόλογες επενδύσεις έγιναν στα τρόφιμα, υφαντουργία, χημικά προϊόντα ακόμη κάτι για αξίνυγη συγγενής πρώτης-ανάγκης δηλαδή εντατικής αναπτυξιακής δομής της εποχής κατάταξης.
ΕΘ. 11.

1923–1928 769 εργοστάσια. Το 61% δηλ. 492 άνηκαν στο κλάδο τροφίμων.
Μικροί πετρελαιοκίνητοι αγεωρόμοι με δύναμη 20–35 ίππους.
Αιχμούθεί Χημική βιομηχανία–Σαπωνοποιεία, Πυριτοσταιουργία, Ιματιουργία, οικοδομικά, υλικών, μηχανουργία
Είδη δηλαδή πρώτης ανάγκης και στέγασης.
που δημιουργήθηκε από τον ερχομό των προσφύγων 1925 κεφάλαια από 13.000–21.000 χρυσές λίρες 1926-1927. Αποτόμη άνοδος των κεφαλαίων από Power and Traction, Ιδιωτική τραπεζα. Τράπεζα Ελλάδος → 1927. με κεφάλαιο 400εκ. δρχ Εθνική Ιστορική Τράπεζα με 80. εκ. λίρες

Ξεν 13 | Επαγγελματική αποκατάσταση πρόσφυγων

Άνδρες

208.000 → αστικά επαγγέλματα όπου:

άντρες { 49% → βιομηχανία
23% → εμπόριο

γυναίκες { 71% → βιομηχανία
15% → υπηρεσιακό προσωπικό
Το μοντέλο του Κατανεμημένου των βιομηχανικών... Υπεραπασχολημένου ή Επαγγελματικού πληθυσμιακού

Πολλοί πρόσφυγες άνδρες επέδειξαν αυτόνομη δραστηριότητα σε βιοτεχνικά ή εμπορικά επαγγέλματα όπως υπαίθριες πωλήσεις δραστηριότητες που προϋποθέτουν ανταγωνισμό στις επαγγελματικές τάξεις που τους βρίσκουν σπίτια και χώροι.
Γίνονταν εργοδότες προσλαμβάνοντας μισθωτές εργάτες, τους
Μετέβαλλαν το επαγγελματικό τους αντικείμενο ανάλογα με τις επιχειρήσεις
Απασχολούνταν κυρίως σε προσωρινό εποχιακό ιδιωτικό που τους προσφέρθηκε από αρχή εξαρτημένη
Πολλοί από αυτούς εργάστηκαν ως οικοδόμοι

Ξεν 14 ΓΥΝΑΙΚΕΣ
60% → υφαντουργία - παπουτσουργία, βιομηχανία καπνού
39% → Βιομηχανία
Χωρίς εξειδίκευση απορροφούν σε πρώτη ευκαιρία
Ένα σημαντικό ποσοστό → υπηρεσίες
(καθαριότητες, πλύστρες, εποχιακές δουλειές)

Το μοναδικό δημήτιο του σύγχρονου εμφυλίου πολέμου, καρεκλοφόλικο, ραφείο ειδών στρατού

Κεφ. 15 1927–1932 Εξυγίανση οικονομικών

1926 Προσπάθεια εξυγίανσης δημόσιων οικονομικών
1929 Σταθεροποίηση δρχ
1928–1932 Ελεύθεροι συνέπεια στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της εποχής
Επιβεβαίωση των εξωτερικών οικονομιών
Επανεκτύπωση χρεών κεφαλαίων που είχαν μηδενιστεί από το 1925.
Περιορισμός νομισματικής κυκλοφορίας και σταθεροποίηση του νομίσματος προκάλεσαν δραστική μείωση του πληθωρισμού
Ήρθαν στην επιφάνεια διορθωτικά προβλήματα με αποτέλεσμα την εκδήλωση σκληρών ανταγωνισμών
Εξήγησαν συνολικοί μικρομεσαίοι και μικροβιοτέχνες που επιβίωναν από τα πληθωριστικά κέρδη.
Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις ειδικότερα βιομηχανίες αντιμετώπισαν προβλήματα που τα επέτυχαν συγχωνεύσεις, πάντες ομοειδών βιομηχανιών ώστε να εξαπλώνουν τον ανταγωνισμό

Κεφ. 19 1933–1940

Χρόνια προσπαθειών
26/4/1932 η ελληνική κυβέρνηση εγκαταλείπει την ~~βάση~~ χρυσή βάση της δρχ.
Αναστέλει την πληρωμή του χρεωλυσίου εξωτερικών δανείων και μειώνει 25% τα εσωτερικά δανεισμού
Τιθέτει όπως και οι άλλες χώρες την πολιτική της οικονομικής κυριαρχείας
1933 Συμβόλια αναδιάρθρωσης

προστατευτική πολιτική, εξωτερική βιομηχανία κυριότερος προμηθευτής της χώρας.
Για την τόνωση της ανάπτυξης το εξωτερικό κράτος διαθέτει εγγυητικά δάνεια για υποδομές δημόσιων έργων.
Η προστατευόμενη ανάκαμψη εναρμονίζεται με την κρίση του Β' παγκοσμίου πολέμου και την γερμανική κατοχή.

